

Henri weet treffend de hoofdredactionele commentaren te duiden die in die bezettingsjaren werden gepubliceerd. Bladerend door de jaargangen laat hij zien dat de pen van sommige commentatoren duidelijk te onderscheiden was van die van andere, bijvoorbeeld als er op bepaalde dagen meer diepgaande historische beschouwingen als commentaar op de Une (=voorpagina) stonden afgedrukt.

Le faux Soir

En toen werd het 9 november 1943. Het verzet had een gedurfde operatie voorbereid om een satirische en natuurlijk anti-Duitse uitgave van Le Soir in een oplage van 50.000 (!) te drukken. "La résistance" had het door sabotageacties voor elkaar gekregen de "gestolen versie" te vertragen en de "vervalste" versie, Le faux Soir, tijdig en als eerste bij alle kiosken aan te leveren.

Op de foto in de linkerkolom zien we links de "gestolen" versie, rechts twee edities van de "valse" versie van 9 november. Een afbeelding

van de voorpagina van die Faux Soir vindt u op de middenpagina's van deze Au Courant. De Brusselaars wisten niet wat ze hoorden toen luidkeels in de tram geciteerd werd uit die gedurfde en hilarische versie van Le Soir van die middag. Dat deze uitgave in zo'n grote getale op straat kwam, was natuurlijk een enorme blamage voor de propagandamachine van Goebbels. De drukker en andere initiatiefnemers tot deze verzetsuitgave zijn na intensieve naspeuringen alsnog door de Gestapo opgepakt en sommigen van hen zijn niet meer uit de concentratiekampen teruggekeerd. Henri Jongbloed heeft twee originele exemplaren van deze satirische versie in zijn bezit, exemplaren waar verzamelaars graag nog een heel bedrag voor op tafel leggen.

Hergé

Ook Hergé, tekenaar /tekstschrijver van de Kuifje-albums, heeft meegewerkt aan het succes van die gecensureerde versie. Het waren zeer productieve jaren: ook De Krab met de Gulden Scharen, De Geheimzinnige Ster, Het Geheim van de Eenhoorn en De Schat van Scharlaken Rackham zijn alle in die "gestolen" versie als feuilleton in Le Soir volé verschenen.

Voor de verdere avonturen van Kuifje in Le Soir, is een artikel in Au Courant 18/3 in voorbereiding.

Paul Klein

Een flyer uit 1656

Abraham Casteleyn bracht op 8 januari 1656 het eerste exemplaar uit van zijn *Weeckelycke Courante van Europa*, al snel bekend als *Oprechte Haarlemsche Courant*. Dit is de oudste krant ter wereld die nog steeds verschijnt, nu als *Haarlems Dagblad*.

Casteleyn maakte een strooibiljet, een flyer zouden we nu zeggen, waarvan Gerard Raven een transcriptie maakte volgens de regels van het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap.

Louis Nierynck

Sr.

De uytnemende fabuleusheydt der Tjdingen, die hedendaeghs ons de
Zeevinghe der woelende Werelt berichten, heeft my ghedronghen vooz eeni-
ghe Lief-hebbers en vooz mijn selfs, op mijn ey gen Kosten vande vooznaem-
ste plaetsen van Europa bysonder Nouvelles te laten komen; 't Welck sonder
moeyten en Kosten niet en is gheschiet: Dese Sr. Jan van Hilten zalig:
by my siende, heeft my ghebeden hem weeckelijck daarmede, ofte met iets daar
uyt te willen dienen, dat ick somwijle ghedaen hebbe, waerdoor gekomen is, dat
de zijne beter als d'andere zijn gheweest; Maer na dat Sr. van Hilten over-
leden was, heb ick raetsaemer gheoordeelt, om geen slaef van een ander te
blyben, hoewel my d'andere Courantiers aensochten, vooz mijn selfs te doen
drucken, te meer alsoo ick nieuwe gheleghentheydt tot verscheyde fraeye Nou-
velles hebbe ontfanghen, in diervoeghen dat ick meyne, dat de Lief-hebbers
door de waerdigheydt vande Nouvelles sullen gheperst werden, de mijne vooz
andere te prefereren, sullende indiervoeghen weeckelyck aen malcanderen ghe-
koppelt werden, dat het vervolghens een bequaeme Historie van 't vooznaemste
in Europa sal zijn: 'k Bidde derhalven ghelieft dese te favoriseeren, ende te
ghebruycken, daer u edele te voozen Sr. van Hiltens plagh te besighen, en
sende derhalven u edele ghelijck ghetal toe, te weten Couranten,
tot 24 stuyvers 't boeck, sullende u edele niet ghehouden wesen vooz eerst,
de ondeurghesneden Couranten, die u edele niet en verbeesicht, anders als met
de bladen te betalen, waarmede verblyve, in Haerlem den January 1656.

u edelen dienstvaerdighen vrient

Abraham Casteleyn.

Seigneur,

De uytnemende fabuleusheydt der tijdingen, die hedendaeghs ons de beweginghe der wesende
werelt berichten, heeft my ghedronghen voor eenighe lief-hebbers en voor mijn selfs, op mijn
eygen kosten vande voornaemste plaetsen van Europa bysonder nouvelles te laten komen. 't
Welck sonder moeyten en kosten niet en is geschiet. Deze seigneur Jan van Hilten saliger bij
mij siende, heeft mij ghebeden hem weeckelijck daarmede, ofte met iets daer uyt te willen
dienen, dat ick somwijle ghedaen hebbe, waerdoor gekomen is, dat de zijne beter als d'andere
zijn gheweest. Maer na dat seigneur Van Hilten overleden was, heb ick raetsaemer
gheoordeelt, om geen slaef van een ander te blijven, hoewel mij d'andere courantiers
aensochten, voor mijn selfs te doen drucken, te meer alsoo ick nieuwe gheleghentheydt tot
verscheyde fraeye nouvelles hebbe ontfangen, in diervoeghen, dat ick meyne, dat de
lief-hebbers door de waerdigheydt vande nouvelles sullen gheperst werden, de mijne voor
andere te prefereren, sullende indiervoeghen weeckelyck aen malcanderen ghekoppelt
worden, dat het vervolghens een bequaeme historie van 't voornaemste in Europa sal sijn. 'k
Bidde derhalven ghelieft dese te favoriseeren, ende te ghebruycken, daer u edele te voozen
seigneur Van Hiltens plagh te besighen, en sende derhalven u edele ghelijck ghetal toe, te
weten couranten, tot 24 stuyvers 't boeck, sullende u edele niet ghehouden wesen voor eerst,
de ondeurghesneden couranten, die u edele niet en verbeesicht, anders als met de bladen te
betalen, waarmede verblijve, in Haerlem den january 1656.

U edelen dienstvaerdighen vrient

Abraham Casteleyn.